

Brüssel, 27. juuni 2019
(OR. en)

9134/19

Institutsioonidevaheline
dokument:
2019/0056(NLE)

SOC 353
EMPL 263
ECOFIN 479
EDUC 238

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	8838/19
Komisjoni dok nr:	7015/19
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta – Vastuvõtmine

I. SISSEJUHATUS

Komisjon esitas 27. veebruaril 2019 nõukogu otsuse ettepaneku liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta, mis tugineb ELi toimimise lepingu artikli 148 lõikele 2. Komisjon tegi ettepaneku jätta 2018. aastat käsitlevad liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised muutmata kujul kehtima ka 2019. aastaks. 2018. aastal viidi need vastavusse Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega¹.

¹ Kõnealused tööhõivesuunised võeti esimest korda integreeritud meetmepaketina koos majanduspoliitika üldsuunistega vastu 2010. aastal, et toetada strateegiat „Euroopa 2020“.

Tööhõivekomitee edastas nõukogule oma arvamuse² tööhõivesuuniste kohta, sealhulgas sotsiaalkaitsekomitee panuse suuniste sotsiaalaspektide kohta. Mõlemad komiteed võtsid oma töös nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, mis võeti vastu 20. märtsil 2019 toimunud täiskogu istungjärgul.

Euroopa Ülemkogu 21.–22. märtsi 2019. aasta kohtumisel arutati liidu tööhõiveolukorda ja võeti vastu seda käsitlevad järeldused.

Tuginedes komiteede tööle, vaatas sotsiaalküsimuste töörühm ettepaneku 6. mail 2019 läbi. Sotsiaalküsimuste töörühm võttis selle käigus ka arvesse Euroopa Parlamendi arvamust kiita komisjoni ettepanek heaks muutmata kujul.

Regioonide Komitee otsustas ettepaneku kohta arvamust mitte esitada³. Majandus- ja Sotsiaalkomitee aramus võeti vastu komitee 20. juuni 2019. aasta täiskogul.

Nõukogul on nüüd kõik vajalikud arvamused 2019. aasta tööhõivesuuniste läbivaatamiseks.

Tööhõivesuuniste tekst on samuti lisatud (I lisa).

II. KOKKUVÕTE

Alaliste esindajate komiteel palutakse arvamuste täielik pakett läbi vaadata ning vajaduse korral soovitada nõukogul võtta tööhõivesuunised oma 8. juuli 2019. aasta istungil (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) vastu õiguskeeleekspertide poolt viimistletud ja dokumendis 10475/19 esitatud kujul.

² Tööhõivekomitee esimehe 29. aprilli 2019. aasta kiri.

³ Regioonide Komitee 8. mai 2019. aasta kiri.

Otsuses (EL) 2018/1215 ja komisjoni dokumendis 7015/19 esitatud tööhõivesuunised**Suunis 5. Tööjõunõudluse suurendamine**

Liikmesriigid peaksid hõlbustama kvaliteetsete töökohtade loomist: vähendama muu hulgas ettevõtjate takistusi inimeste palkamisel, edendama vastutustundlikku ettevõtlust ja tõelise füüsilisest isikust ettevõtjana töötamist ning eelkõige soodustama mikro- ja väikeste ettevõtjate loomist ja arendamist. Liikmesriigid peaksid aktiivselt edendama sotsiaalmajandust ja sotsiaalset innovatsiooni. Liikmesriigid peaksid toetama uuenduslikke töömudeleid, millega luuakse kvaliteetseid töövõimalusi.

Maksukoormuse peaks suunama tööjõu maksustamise asemel muudele maksustamisallikatele, mille mõju on tööhõivele ja majanduskasvule vähem kahjulik, võttes arvesse maksusüsteemi ümberjaotavat mõju, tagades samas tulu säilimise asjakohase sotsiaalkaitse pakkumiseks ja majanduskasvu soodustavate kulutuste tegemiseks.

Liikmesriigid peaksid, austades samal ajal sotsiaalpartnerite sõltumatust, soodustama läbipaistvaid ja prognoositavaid palgakujundusmehhanisme, mis võimaldavad viia palgad vastavusse tootlikkuse arenguga, nii et need oleks õiglased ja tagaksid inimväärse elatustaseme. Nende mehhanismide puhul tuleks arvesse võtta kvalifikatsioonide tasemete ja majandustulemuste erinevust piirkondade, majandussektorite ja ettevõtjate lõikes. Lähtudes liikmesriikide tavadest, peaksid liikmesriigid ja sotsiaalpartnerid tagama piisaval tasemel miinimumpalgad, võttes arvesse nende mõju konkurentsivõimele, töökohtade loomisele ja palgavaesusele.

Suunis 6. Tööjõupakkumise edendamine ning tööhõivele, oskustele ja pädevustele juurdepääsu parandamine

Tehnoloogilise, keskkondliku ja demograafilise muutuse kontekstis peaksid liikmesriigid koostöös sotsiaalpartneritega edendama tööviljakust ja tööalast konkurentsivõimet, pakkudes inimese terve tööelutsükli jooksul piisavalt asjakohaseid teadmisi, oskusi ja pädevusi, reageerimaks tööturu praegustele ja tulevastele vajadustele. Liikmesriigid peaksid tegema vajalikud investeeringud nii kooli- kui ka täiendusharidusse ja -koolitusse (elukestev õpe). Nad peaksid tegema koostööd sotsiaalpartnerite, haridus- ja koolitusasutuste, ettevõtjate ja teise sidusrühmadega, et kõrvaldada haridus- ja koolitussüsteemide struktuursed puudused ning pakkuda kvaliteetset ja kaasavat haridust, koolitust ja elukestvat õpet. Liikmesriigid peaksid püüdma tagada koolitusõiguste ülekandmise töökoha vahetamisel. See peaks võimaldama kõigil paremini prognoosida tööturu vajadusi ja nendega kohaneda ning edukalt vahetada töökohti, suurendades sellega majanduse üldist vastupanuvõimet vapustustele.

Liikmesriigid peaksid toetama kõigile võrdseid võimalusi hariduses, sealhulgas alushariduses. Nad peaksid tõstma üldist haridustaset, eelkõige kõige vähem kvalifitseeritute ja ebasoodsa taustaga õppijate puhul. Liikmesriigid peaksid tagama kvaliteetsed õpiväljundid, parandama põhioskusi, vähendama haridussüsteemist varakult lahkuvate noorte arvu ning suurendama täiskasvanute osalemist täiendushariduses ja -koolituses. Liikmesriigid peaksid oma kutseharidus- ja koolitussüsteemide puhul tugevdama tööõppimist, sealhulgas kvaliteetsete ja tulemuslike praktikate kaudu, tõhustama kolmanda taseme hariduse asjakohasust tööturu jaoks, parandama oskuste seiret ja prognoosimist, muutma oskused nähtavamaks ja paremini võrreldavaks ning parandama võimalusi väljaspool formaalharidust ja -koolitust omandatud oskuste ja pädevuste tunnustamiseks ja valideerimiseks. Nad peaksid ajakohastama ja suurendama paindliku kutsealase täiendõppe ja -koolituse pakkumist ja juurutamist. Liikmesriigid peaksid toetama ka piiratud oskustega täiskasvanute pikaajalise tööalase konkurentsivõime säilitamist või arendamist, parandades juurdepääsu kvaliteetsetele õpivõimalustele ja nende kasutamisele, võttes oskuste täiendamise meetmeid, sealhulgas hinnates oskusi, viies hariduse ja koolituse pakkumise kooskõlla võimalustega tööturul ning valideerides ja tunnustades omandatud oskusi.

Tuleks võidelda töötuse ja mitteaktiivsusega, sealhulgas pakkudes tõhusat, õigeaegset, koordineeritud ja spetsiaalselt kohandatud abi töö otsimisele, koolitusele ja ümberkvalifitseerumisele. Selleks et märkimisväärselt vähendada ja ennetada pikaajalist ja struktuurset töötust, tuleks rakendada terviklikke strateegiaid, mis hõlmavad individuaalseid süvahinnanguid hiljemalt kaheksateistkümne kuu jooksul pärast töötuks jäämist. Noorte töötusega ning mittetöötavate ja mitteõppivate noorte probleemiga tuleks jätkuvalt tegeleda, hoides ära haridussüsteemist varakult lahkumist ja parandades struktuurset üleminekut hariduselt tööellu, mille alla kuulub ka noortegarantii⁴ täielik rakendamine.

Liikmesriigid peaksid keskenduma tööturul osalemist takistavate asjaolude kõrvaldamisele ning pakkuma stiimuleid tööturul osalemiseks, eelkõige tööturult kõige rohkem kõrvale jäänud isikutele. Liikmesriigid peaksid toetama töökeskkonna kohandamist puudega inimestele, sealhulgas suunatud rahalise toetuse ja teenustega, mis võimaldavad neil osaleda tööturul ja ühiskonnas.

Liikmesriigid peaksid tagama soolise võrdõiguslikkuse ja naiste ulatuslikuma osalemise tööturul, sealhulgas tuleks tagada võrdsed võimalused ja karjäärivõimaluste kättesaadavus ning kaotada tõkked tööturul osalemiselt. Tuleks võidelda soolise palgalõhega, sealhulgas tagades, et võrdse või võrdväärse töö eest makstakse võrdset tasu. Tuleks edendada nii naiste kui ka meeste töö-, pere- ja eraelu ühitamist, eelkõige võimaldades juurdepääsu pikaajalisele lapsehooldusele ning taskukohase hinnaga kvaliteetsele alusharidusele ja lapsehoiuteenusele. Liikmesriigid peaksid tagama, et vanematel ja teistel lapsehoolduskohustustega inimestel oleks juurdepääs sobilikule perepuhkusele ja paindlikule töökorraldusele, et tasakaalustada töö-, pere- ja eraelu ning edendada nende õiguste tasakaalustatud kasutamist naiste ja meeste vahel.

⁴ ELT C 120, 26.4.2013, lk 1.

Suunis 7. Tööjõuturgude toimimise ja sotsiaaldialoogi tõhususe parandamine

Selleks et saada kasu dünaamilisest ja tootlikust tööjõust, uutest tööviisidest ning ärimudelitest, peaksid liikmesriigid tegema sotsiaalpartneritega koostööd paindlikkuse ja kaitstuse põhimõtete osas, tasakaalustades seejuures õigusi ja kohustusi. Nad peaksid vähendama ja ennetama segmenteerumist tööturul, võitlema deklareerimata tööga ning toetama üleminekut avatud töövormidele. Töösuhteid kaitsvad reeglid, tööõigus ja asutused peaksid kõik tagama sobiva värbamiskeskonna ja tööandjatele vajaliku paindlikkuse, et neil oleks võimalik kiiresti kohaneda majanduskeskkonna muutustega, säilitades seejuures töötajale nõuetekohase kaitstuse ning tervisliku, ohutu ja hästi kohandatud töökeskkonna. Hoiduda tuleks töösuhetest, mille tulemuseks on ebakindlad töötingimused, sealhulgas tuleks võidelda ebatüüpiliste töölepingute kuritarvitamise vastu. Ebaõiglase vallandamise korral tuleks tagada juurdepääs tõhusale ja erapooletule vaidluste lahendamisele ning õigus heastamisele, sealhulgas piisav hüvitis.

Poliitikasuundade eesmärk peaks olema parandada ja toetada tööjõuturul osalemist, tööjõuturu pakkumise ja nõudluse omavahelist vastavusse viimist ning üleminekuid. Liikmesriigid peaksid tõhusalt muutma tööturul osaleda saavaid inimesi aktiivsemaks ja pakkuma neile võimalusi. Liikmesriigid peaksid tugevdama aktiivse tööturupoliitika tõhusust, parandades selle otstarbekohasust, sihtrühmadega tehtavat tööd, ulatust ning sidudes seda paremini sissetulekutoetusega töötutele, kui nad otsivad tööd, võttes arvesse nende õigusi ja kohustusi. Liikmesriikide eesmärk peaks olema avalike tööturuasutuste tõhusam ja tulemuslikum tegevus, et tagada töötsijatele nende toetamiseks õigeaegsed ja nende vajadustele kohandatud teenused, toetades tööturu nõudlust ja rakendades tulemuspõhist juhtimist.

Liikmesriigid peaksid kooskõlas töötute sissemaksete ja riiklike toetuskõlblikkuse eeskirjadega tagama töötutele mõistliku kestusega piisavad töötushüvitised. Sellised hüvitised ei tohiks toimida kiiret tööle naasmist pärssivate teguritena ja nendega peaksid kaasnema aktiivsed tööturupoliitika meetmed.

Tuleks edendada õppijate ja töötajate liikuvust, et parandada tööalase konkurentsivõimega seotud oskusi ja kasutada täiel määral ära Euroopa tööturu võimalusi. Tuleks kõrvaldada liikuvusega seotud haridus- ja koolitusvaldkonna, tööandja- ja personaalpensionide ülekandmise ja kvalifikatsioonide tunnustamise takistused. Liikmesriigid peaksid võtma meetmeid tagamaks, et haldusmenetlused ei oleks tarbetuks tõkkeks teistest liikmesriikidest pärit töötajate tööle asumisel. Liikmesriigid peaksid ka ära hoidma kehtivate reeglite kuritarvitamist ning tegelema võimaliku nii nimetatud ajude äravooluga teatavatest piirkondadest.

Tuginedes olemasolevatele riiklikele tavadele ning selleks, et tõhustada sotsiaaldialoogi ja parandada sotsiaalmajanduslikke tulemusi, peaksid liikmesriigid tagama sotsiaalpartnerite õigeaegse ja sisulise kaasamise tööhõive-, sotsiaal- ja asjakohasel juhul majandusreformide ning - poliitika kavandamisse ja rakendamisse, toetades muu hulgas sotsiaalpartnerite suutlikkuse tõstmist. Sotsiaalpartneritel tuleks soovitada pidada läbirääkimisi kollektiivlepingute üle ja sõlmida neid olulistest küsimustes, austades täielikult nende sõltumatust ja kollektiivse tegutsemise õigust.

Asjakohasel juhul ja tuginedes olemasolevatele riiklikele tavadele, peaksid liikmesriigid võtma arvesse asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonide kogemusi tööhõive- ja sotsiaalküsimustes.

Suunis 8. Kõigi võrdsete võimaluste edendamine, sotsiaalse kaasatuse toetamine ja vaesuse vastu võitlemine

Liikmesriigid peaksid edendama kõigile avatud kaasavat tööturгу, sätestades tõhusad meetmed, millega võideldakse igasuguse diskrimineerimise vastu ja edendatakse tööjõuturul alaesindatud rühmade võrdseid võimalusi. Nad peaksid tagama võrdse kohtlemise tööhõive, sotsiaalkaitse, hariduse ning kaupadele ja teenustele juurdepääsu vallas, vaatamata soole, rassile või rahvuslikule päritolule, usule või veendumustele, puudele, vanusele või seksuaalsele sättumusele.

Liikmesriigid peaksid ajakohastama sotsiaalkaitstesüsteeme, et tagada tõhus, tulemuslik, jätkusuutlik ja piisav kaitse inimese kõigis eluetappides, edendades sotsiaalset kaasatust ja sotsiaalset ülesliikuvust, stimuleerides tööturul osalemist ning tegeledes ebavõrdsusega, sealhulgas maksu- ja toetussüsteemide ülesehituse kaudu. Üldiste lähenemisviiside täiendamine valikulistega parandab sotsiaalkaitstesüsteemide tõhusust. Sotsiaalkaitstesüsteemide kaasajastamine peaks parandama juurdepääsu sotsiaalkaitsele, selle jätkusuutlikkust, piisavust ja kvaliteeti.

Liikmesriigid peaksid arendama ning rakendama ennetavaid ja integreeritud strateegiaid, ühendades aktiivse kaasamise kolm elementi: piisav sissetulekutoetus, kaasavad tööturud ja juurdepääs kvaliteetsetele teenustele, mis on kohandatud individuaalsetele vajadustele.

Sotsiaalkaitstesüsteemidega tuleks tagada kõigi piisavate vahenditeta isikute piisav miinimumsissetuleku toetus ning edendada sotsiaalset kaasamist, innustades inimesi aktiivselt osalema tööturul ja ühiskonnas.

Võrdsete võimaluste, sealhulgas naiste, laste ja noorte võrdsete võimaluste tagamisel on oluline juurdepääs sellistele taskukohastele, kättesaadavatele ja kvaliteetsetele teenustele nagu alusharidus ja lapsehoid, koolipäevajärgne lastehoid, haridus-, koolitus-, eluaseme- ja tervishoiuteenused ning pikaajaline hooldus. Erilist tähelepanu tuleks pöörata võitlusele vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu, sealhulgas palgavaesuse ja laste vaesuse vähendamisele. Liikmesriigid peaksid tagama, et kõigil oleks juurdepääs põhiteenustele. Seda vajavatele või haavatavas olukorras isikutele peaksid liikmesriigid tagama juurdepääsu piisavale sotsiaalmajutusele või sotsiaalmajutustoetusele. Eraldi tuleks võidelda kodutusega. Tuleks võtta arvesse puudega inimeste erivajadusi.

Liikmesriigid peaksid tagama õigeaegse juurdepääsu taskukohastele ja kvaliteetsetele ennetavatele ja aktiivraviteenustele ning pikaajalisele hooldusele, tagades samal ajal kestlikkuse pikas perspektiivis.

Pikeneva eluea ja demograafiliste muutuste valguses peaksid liikmesriigid tagama töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate pensionisüsteemide piisavuse ja jätkusuutlikkuse, pakkudes naistele ja meestele võrdseid võimalusi omandada pensioniõigusi, sealhulgas täiendavate kavade kaudu, et tagada piisav sissetulek. Pensionireforme tuleks toetada meetmetega, millega pikendatakse tööelu, näiteks tõstes tegelikku pensioniiga, ning neid reforme tuleks käsitleda aktiivsena vananemise strateegiate raamistikus. Liikmesriigid peaksid alustama asjaomaste sidusrühmadega konstruktiivset dialoogi ning võimaldama reformide käivitamist etapiviisiliselt.
